

با ادامه دار بودن جنگ اوکراین صورت می گیرد؛ کمبود شدید مواد غذایی در کشورهای سراسر جهان

به نظر می رسد فرسایشی بودن جنگ اوکراین باعث شود در آینده ای بسیار نزدیک کشورهای سراسر جهان با کاهش شدید امنیت غذایی روبرو شوند.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگرو فود نیوز)، به نقل از مهر، دو ماهی هست که جنگ و تنش بین روسیه و اوکراین بازارهای جهانی را به شدت تحت تأثیر قرار داده است، علاوه بر بازار نفت، انرژی، طلا، ارز بازار محصولات کشاورزی و مواد غذایی نیز در سراسر جهان متزلزل شده و به شدت تحت تأثیر این جنگ قرار گرفته است.

یکی از دلایل اصلی این امر به این موضوع بر می گردد که روسیه و اوکراین خود دو کشور بزرگ تأمین کننده محصولات کشاورزی و نهاده های دامی دنیا محسوب می شوند به طوری که روسیه همراه با اوکراین ۲۹ درصد از صادرات جهانی گندم، ۸۰ درصد از صادرات روغن آفتابگردان و ۱۹ درصد از صادرات ذرت جهان را به خود اختصاص داده اند.

در همین حال، اوکراین ششمین صادرکننده برتر گندم است و حدود ۸ درصد از عرضه جهانی این محصول را تولید می کند. اوکراین دارای خاک سیاه معروف به "چرنوزم" است و رهبر جهان در تولید روغن

آفتابگردان بوده و جز ۱۰ صادرکننده برتر ذرت، کلزا و جو است.

با این حال در وضعیت فعلی با ورود به مراتب کمتر غلات و کودهای اوکراینی و روسی به بازارهای جهانی کارشناسان نگرانند که دوره تیره‌تری از لحاظ تأمین امنیت غذایی در سراسر جهان را شاهد باشیم.

کشاورزان اوکراینی در بازه زمان فعلی نمی‌توانند کود مناسبی را به مزارع گندم زمستانه خود بدهند و برداشت ذرت و یا آفتابگردان مناسبی در اوایل آوریل داشته باشند.

کارشناسان هشدار می‌دهند که اگر کشاورزان اوکراینی موفق نشوند کشت یا برداشت محصولات کشاورزی مناسبی داشته باشند نه تنها بسیاری از اوکراینی‌ها گرسنه می‌شوند، بلکه صدها میلیون نفر در سراسر جهان نیز گرسنه می‌شوند و شاید بزرگ‌ترین بحران غذایی از زمان جنگ جهانی دوم آغاز شود.

اوکراین و روسیه روی هم نزدیک به ۳۰ درصد از گندم تجارت جهانی و ۱۲ درصد از کالری آن را تولید می‌کنند. بدون این دو کشور افزایش قیمت مواد غذایی و کمبود آن می‌تواند موجی از بی‌ثباتی را ایجاد کند که در سراسر جهان از بیداری اسلامی در کشورهای عربی تاکنون به وقوع نپیوسته بود.

جنگ بین دو کشور صادرات غلات از هر دو کشور را متوقف کرده و از آنجایی که دو کشور (همراه با بلاروس متحد تحریم شده روسیه) مقادیر زیادی کود دنیا را تأمین می‌کنند، تهاجم روسیه به اوکراین می‌تواند در سال جاری و در آینده همه کشاورزان این دو کشور را تحت تأثیر قرار داده است.

کلیببورن یکی از کشاورزان اوکراینی وضعیت فعلی را وصف کرده و می‌گوید: برخی از مردم نمی‌توانند محصول خود را کود دهند زیرا روس‌ها به هر چیزی که حرکت می‌کند شلیک می‌کنند.

با طولانی شدن درگیری و شروع فصل کاشت فقط یک هفته دیگر، صدای بمب ساعتی بحران امنیت غذایی در سراسر جهان بلندتر می‌شود.

عارف حسین، اقتصاددان ارشد در برنامه جهانی غذای سازمان ملل، می‌گوید حدود ۲۶ کشور در سراسر جهان بیش از نیمی از گندم خود را از روسیه و اوکراین تأمین می‌کنند.

حسین می‌گوید: «اگر این جنگ در چند هفته آینده حل نشود، اوضاع

بدتر خواهد شد. این بدان معناست که کشاورزان اوکراین قادر به کاشت ذرت نخواهد بود، از طرف دیگر نمیتوانند به گندم زمستانه خود کود دهند و برداشت به شدت کاهش می‌یابد.

بنابراین این یک خطر واقعی برای کشورهای سراسر جهان است چون کشور ۴۰ میلیونی اوکراین مسئول تأمین غذای ۴۰۰ میلیون نفر از مردم سراسر جهان است.

سبد نان جهان قفل شده است

در دهه گذشته، اوکراین که مدت‌ها به عنوان سبد نان اروپا شناخته می‌شد رسماً به یک نیروگاه کشاورزی برای بسیاری از کشورهای در حال توسعه تبدیل شده است.

این کشور برای کشاورزی خود عمدتاً از بذور اصلاح شده، تجهیزات بسیار پیشرفته و کشاورزی حفاظتی استفاده کرده و از طرف دیگر شرکتهای بزرگ محصولات غذایی دنیا از جمله کارگیل، بانج و گلنکور در زیرساخت‌های کشاورزی این کشور از جمله حمل و نقل غلات و کارخانه‌های کوچک مربوط به دانه‌های روغنی سرمایه گذاری کرده و صادرات این کشور را دو برابر کرده است.

اوکراین در میان پنج صادرکننده برتر چندین غلات و دانه‌های روغنی مهم قرار دارد و ۱۰ درصد صادرات گندم جهان تا نزدیک به نیمی از روغن آفتابگردان را نیز به عهده دارد.

با ادامه دار بودن جنگ اوکراین، روسیه در حال محاصره بنادر و تخریب شهرهای بندری این کشور است. یک موشک روسی در هفته اول تهاجم به یک کشتی اجاره شده شرکت کارگیل اصابت کرد. صادرات روسیه به دلیل محدودیت‌های بانکی و حق بیمه‌های نجومی کشتی‌های حمل کننده غلات در زمان جنگ به شدت کم شده است.

در نتیجه، قیمت گندم، ذرت و سویا در حال حاضر نسبت به بالاترین قیمت‌های خود در زمان اوج بحران جهانی قیمت مواد غذایی در سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۰۸ بیشتر شده است به طوری که قیمت گندم از ابتدای فوریه ۶۰ درصد رشد کرده است.

بحران‌های قبلی مواد غذایی به دلیل شورش‌های جهانی و سرنگونی دولتهای ماداگاسکار و هائیتی رخ داد و سپس این بحران در زمان بیداری اسلامی کشورهای عربی خاورمیانه شعله ور شد.

بازار مواد غذایی بی ثبات تر می‌شود

عارف حسین، اقتصاددان ارشد سازمان ملل می‌گوید: با وضعیت فعلی و ادامه دار بودن جنگ اوکراین و روسیه جهان امروز حتی بی‌ثبات‌تر خواهد شد.

وی می‌گوید: «در سال ۲۰۰۸ ما کرونا نداشتیم. جنگی در یمن یا سوریه یا اتیوپی یا شمال شرقی نیجریه نداشتیم تا به دلیل کرونا، کشورها با بحران روبرو شوند، سطح بدهی به همان اندازه که در بسیاری از کشورهای فقیر بوده است در بقیه کشورهای مطرح نیز بالا است. تورم در سطوح بی سابقه قرار دارد.

حسین خاطر نشان کرد: حتی قبل از حمله به اوکراین، قیمت مواد غذایی به بالاترین حد خود در ۱۰ سال گذشته و قیمت سوخت در بالاترین حد در ۷ سال گذشته بود. شما از دست دادن شغل و از دست دادن درآمد همراه با قیمت‌های بالا کالاهای اساسی را اضافه کنید، مردم از هر دو طرف تحت فشار شدیدی قرار می‌گیرند.

سازمان فائو (خواروبار جهانی) در حال برنامه ریزی برای تأمین غذای ۱۴۰ میلیون نفر در سال جاری از جمله بیش از ۳ میلیون اوکراینی آواره و همچنین حدود ۴۴ میلیون نفر دیگر در ۲۸ کشوری است که در آستانه قحطی هستند.

بسیاری از این کشورها به واردات غلات از اوکراین وابسته هستند. این کشورها شامل یمن، افغانستان، سوریه، اتیوپی و نزدیک به دوازده کشور دیگر در خاورمیانه و آفریقا هستند.

تهدید بزرگ‌تری در راه است

در حال حاضر حدود ۱۳.۵ میلیون تن گندم و ۱۶ میلیون تن ذرت از برداشت سال گذشته در اوکراین و روسیه به دلیل جنگ و تحریم‌ها دپو شده است، بخشی از این کسری غلات در جهان را می‌توان از طریق افزایش صادرات استرالیا و هندوستان جبران کرد که در سال گذشته قیمت گندمشان گران‌تر شده است، با این حال سرنوشت محصول امسال در اوکراین است که اقتصاددانان را نگران کرده است.

دیوید لایبورد، تحلیلگر ارشد مؤسسه تحقیقات سیاست بین‌الملل غذا در واشنگتن در این باره می‌گوید: «ما تنها شش میلیون تن غلات امسال در اوکراین را از دست نمی‌دهیم بلکه ما در سال آینده با تهدید

بالقوه از دست دادن ۶۰ میلیون تن محصول کشاورزی روبرو هستیم».

وی افزود: با این حال این بزرگترین مشکل نیست چون اوکراین، روسیه و بلاروس نیز مقادیر زیادی کود در سراسر جهان صادر می‌کنند.

لابورد می‌گوید: «بزرگترین تهدیدی که سیستم غذایی با آن مواجه است، اختلال در تجارت کود است که نه تنها برای گندم تولید سایر محصولات کشاورزی در سراسر جهان را تحت تأثیر قرار می‌دهد و باعث کاهش شدید تولید محصولات غذایی می‌شود».

بازار کودهای شیمیایی پیش از حمله روسیه به اوکراین در آشفتگی کامل بود. صادرات پتاس بلاروس پس از آن که دولت این کشور سال گذشته یک پرواز رایان ایر را مجبور به فرود و دستگیری یک مخالف در هواپیما کرد، تحت تحریم قرار گرفت.

لابورد می‌گوید: ذخایر جهانی گندم، ذرت و سویا به پایین‌ترین حد خود در بیش از یک دهه گذشته رسیده است، در حالی که ممنوعیت‌های صادراتی و تحریم‌ها که باعث چنین اختلالات گسترده‌ای در بازار در سال ۲۰۰۸ شد، روز به روز افزایش پیدا کرده است.

صادرات کود به سراسر جهان در کما

روسیه و چین دو صادر کننده بزرگ کود دنیا در پاییز گذشته صادرات این محصول به سراسر جهان را به حالت تعلیق درآوردند.

قیمت گاز که یکی از مواد اولیه تولید کود نیتروژنه است افزایش چشمگیری داشته است. چین نیز که خریدار عمده غلات و سویا است به دنبال احیای صنعت خوک در این کشور است.

این کشور در سال ۲۰۲۱ با شیوع آنفولانزای خوکی آفریقایی حدود ۱۰۰ میلیون خوک از دست داد. احیای این صنعت در چین فشار قابل توجهی به مصرف غلات و سویای جهانی خواهد آورد.

آرنو پتیت، مدیر اجرایی شورای بین‌المللی غلات می‌گوید: انتظار می‌رود چین امسال نیز غلات بیشتری وارد کند تا بتواند تقاضا را برآورده کند.

در همین خصوص لابورد نیز می‌افزاید: «چیزی که اکنون نمی‌توانیم از عهده آن برآیم، خشکسالی بزرگ به وقوع پیوسته در قزاقستان، اروپا یا آرژانتین است که بازارها را منفجر خواهد کرد، با این حال من

نمی‌خواهم در مورد آینده یک تصویر تلخ ترسیم کنم. اگر سیاره امسال نسبت به ما سخاوتمند باشد، باید برداشت محصول خوبی داشته باشیم. اما یک شوک بد در حال حاضر می‌تواند ما را در آستانه یک بحران بزرگ غذایی قرار دهد.

سرویس خبری: بین الملل

منبع: مهر